

[Bjørn Elmquist]

rens oplæg til at få det fastlagt, hvis det er muligt, ud fra objektive kriterier.

Også spørgsmålet om, hvornår man opnår ret til liv, har med dette at gøre. Spørgsmålet er, om det kan ses isoleret fra hele abortdiskussionen. Det er alt for stort et spørgsmål til, at jeg i denne første omgang kan nå ind på det, men jeg skal prøve at komme tilbage til det senere.

Reagensglasteknikken. Ja, så længe der er tale om behandling mod barnløshed, en terapi, er det i orden, men i det øjeblik, det er noget, der skal udbredes mere og mere, er det ikke rigtig sagen.

Nedfrysning af sæd og æg. Ja, men vel med en tidsbegrænsning, så vi aldrig kommer i den situation, at nogle kan blive sat til at føde deres egen tvillingsøster. Nedfrysning af befrugtede æg kan vi ikke rigtig se noget formål med.

Hvad med rugemødre? Det, vi har set af eksempler indtil nu, har vel ikke været den rigtige surrogatmorsituation. Det har været den mere eller mindre banale, traditionelle. Men kommer vi til den situation, hvor der er en kvinde, der i sig lader indpode et befrugtet æg, som stammer fra en anden kvinde, så er der i hvert fald et juridisk problem, som melder sig med stor styrke, ikke hvem der er faderen, men hvem der er moderen. Det vil jeg godt bede om kommer til at indgå i de videre overvejelser. Jeg tror, det er det område, hvor vi har størst hast med hensyn til lovgivning. Jeg er godt klar over, at det snarere er justitsministerens bord, men vi har jo eksemplet fra Australien. Hvis en dansk turist var rejst derned og havde ladet et befrugtet æg indpode i sig og så var rejst til Danmark, hvilken nationalitet havde barnet så fået, og hvem skulle være mor til dette barn?

Lad mig til slut sige om det med kommissionen, som socialdemokratiet nu foreslår, og om indenrigsministerens idé om at nedsætte et etisk råd: for os har det ikke så stor betydning, om det hedder en kommission eller et råd. Det har betydning, hvem der er medlemmer af det. Det har betydning, om det arbejder hurtigt. Vi håber ikke, at der skal være paritet, sådan at der kommer til at sidde lige mange læger og videnskabsmænd og lægfolk. Vi vil gerne have så mange almindelige mennesker med i det som muligt. Jeg vil sige som en sidste bemærkning, før formanden smider mig ned af talerstolen, at det nok bør ligge

under indenrigsministeren, men det kan vi drøfte i anden runde.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det, der kalder mig herop, er hr. Bjørn Elmquists glæde over vedtagelsen af retten til at være forskellig, hvor jeg har haft stadig stigende problemer med at forstå, hvad der ligger i det. Hvad forebygger det, hvis det kommer ind som en ret? Forebygger det kun kloningerne, altså hvor vi får den samme arvemasse, eller ligger der i udtrykket »retten til at være forskellig« også retten til at være en skævert, altså retten til at være handicappet, retten til at være åndssvag, retten til at være fejlfarve i øvrigt?

Når jeg spørger, er det, fordi der i ministerens redegørelse blandt adskillige andre uklarheder også er én i sp. 7731, hvor ministeren skriver:

»Jeg synes, det er rigtigt at sige, at vort ideal om livet og mennesket aldrig må blive, at vi ønsker os et fuldstændig fejlfrit liv – men jeg synes også, at vi er nødt til at stille os selv det spørgsmål: hvem har myndighed til at afgøre, at andre ikke skal slippe for en lidelse?«

Så må jeg sige: ja, og hvem har myndighed til at afgøre, at et andet menneskes lidelse ikke er livet værd? Her ligger et af de helt tunge problemer, for sådan som ministeren skriver her, troede jeg, da jeg læste det igennem første gang, at der stod: forældrenes eventuelle lidelse ved at have et handicappet barn. Det giver umiddelbart mening sprogligt. Men det viste sig ved nøjere gennemlæsning, at det var barnets omsorg, der var på tale. Så er det, man spørger: hvad er det for en ret? Vi er så bange for at bruge udtryk som racehygiejne, fordi vi så bliver skældt ud for at være demagogiske, men jeg tror, at de mennesker, der i sin tid fandt på racehygiejne, i og for sig havde gode grunde til det.

Når hr. Bjørn Elmquist kan bruge et udtryk som samfundsmæssig begrundelse osv. for at lave det, bliver man usikker: hvad beskytter denne ret til at være forskellig? Er den ikke helt abstrakt eller helt banal, kan man sige?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):